

Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage

datum: 17 juni 2013
ons kenmerk: INCAconsult 2013/06
onderwerp: Beroep tegen Aanwijzingsbesluit Natura2000-gebied Eilandspolder-Oost

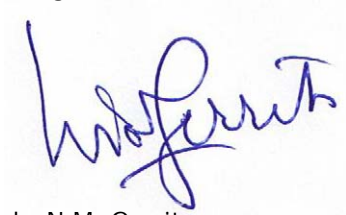
Geacht college,

Namens cliënten, de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, regio Noord-Holland (hierna: LTO-Noord N-H) gevestigd te Haarlem en 58 individuele personen die of als particulier danwel als bedrijfsvertegenwoordiger kunnen worden aangemerkt (hierna separaat vermeld) teken ik, dr N.M. Gerrits, directeur INCAconsult, kantoor houdende te Lhee (Dwingeloo), beroep aan tegen het Aanwijzingsbesluit van het Natura2000-gebied Eilandspolder-Oost, ter inzage gelegd door de Staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken op 8 mei 2013.

De machtigingsformulieren en de bijlagen bij het beroepschrift zullen zo spoedig mogelijk separaat worden toegezonden.

Met belangstelling wacht ik op uw nadere berichtgeving.

Hoogachtend,

dr. N.M. Gerrits
directeur INCAconsult

NETHERLANDS

Lhee 100
7991 PK Dwingeloo
+31 625 007 258

PORTUGAL

Apartado 97
7160-909 Vila Viçosa
+351 914 435 039

info@incaconsult.eu
www.incaconsult.eu

Overzicht van de door INCAconsult vertegenwoordigde cliënten

1	Baar, J. van	Westdijk 19	Noordbeemster
2	Bakker, M.	Purmerenderweg 32	Middenbeemster
3	Baltus, A.	Westdijk 15	Zuidschermer
4	Barendregt, A.	Molendijk 5	Schermerhorn
5	Beers, P.	Jisperweg 111	Noordbeemster
6	Blauw, J.	Groeneweg 2	Graft
7	Blokker, W.	Blokkerweg 4	Zuidschermer
8	Boon, M.	Schermerhornerweg 3	Noordbeemster
9	Buis, E.	Starnmeerdijk 7	Starnmeer
10	Buis, M.	Starnmeerdijk 7	Starnmeer
11	Caton, A.	Middelweg 4	Starnmeer
12	Dam, N. van	Wormerweg 27	Beemster
13	Diepen, G. van	Dwarsweg 4	Graft
14	Duijn, W.	Volgerweg 28	Zuidoostbeemster
15	Geus, P. de	Zuidervaart 12	Zuidschermer
16	Helder., P.	Hobrederweg 41	Beemster
17	Ittmann, D.	Jisperweg 7	Noordbeemster
18	Jantjes, J.	Noorderstraat 76	Westgraftdijk
19	Knip, P.	Purmerenderweg 10	Noordbeemster
20	Kohne, J.	Middenweg 107	Westbeemster
21	Kohne, P.	Middenweg 107	Westbeemster
22	Konijn, P.	Oosthuizerweg 76	Noordbeemster
23	Kramer, A.	Ringdijk 4	Graft
24	Krul, J.	Vrouwenweg 1	Schermerhorn
25	Kwantes, J.	Oostdijk 18	Zuidoostbeemster
26	Lange, N. de	Westdijk 18	Noordbeemster
27	Langen, S. van	Korte Molenweg 10	Oterleek
28	Leeuw, C.	Westdijk 28	Zuidschermer
29	Leeuw, M.	Westdijk 28	Zuidschermer
30	Mechielen, B.	Noordervaart 26	Stompctoren
31	Meijer, F.	Arisdijk 1	Driehuizen
32	Mul, J.	Groeneweg 9	Graft
33	Mul, J.	Blokkerweg 1	Zuidschermer
34	N.V. Waterland&Dijken	Koemarkt 53-1	Purmerend
35	Nieuwenhuizen, W.	Kogerpolder 22	Starnmeer
36	Oortwijn, H.	Middenweg 26	Noordbeemster
37	Oortwijn, H.	Laanweg 9	Zuidschermer
38	Over, C.	Zuidervaart 62	Zuidschermer
39	Poel, L.	Zuiddijk 9	De Rijp
40	Rijlaarsdam, J.	Noordervaart 88	Stompctoren
41	Roelofsen, P.	Raadhuisstraat 39	Graft
42	Ruiter, S.	Meerdijk 1a	Grootschermer
43	Schaap, J.	Noordervaart 26	Stompctoren
44	Schagen, L.	Middenweg 65	Middenbeemster
45	Scheringa, P.	Jisperweg 45	Westbeemster
46	Slooten, C.	Middelweg 38	Starnmeer
47	Splunter, P. van	Jisperweg 99	Westbeemster
48	Stroomer, J.	Lange Molenweg 28	Oterleek
49	Swart, R.	Zuidervaart 15	Zuidschermer
50	Uitentuis, J.	Middenweg 93	Middenbeemster
51	Vaalburg, T.	Zuidervaart 131	Zuidschermer
52	Visser, J.	Rijperweg 17	Middenbeemster
53	Visser, K.	Volgerweg 28	Middenbeemster
54	Visser, M.	Zuiddijk 3	De Rijp
55	Vlaar, M.	Zuidervaart 64	Zuidschermer
56	Vollebregt, S.	Wormerweg 4	Westbeemster
57	Wit, A.	Oostdijk 14	Driehuizen
58	Zijp, E.	Oostdijkje 7	De Rijp

BEROEPSCHRIFT

Het beroepschrift behandelt in hoofdstuk 1 het belang van het Standaardgegevensformulier (SDF) en de wijze waarop binnen het Nederlandse Natura2000 beleid hiermee, en met relevante verplichtingen uit de richtlijnen, wordt omgegaan. Het Aanwijzingsbesluit wordt getoetst aan de Europeesrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit het SDF.

Vervolgens worden onze overwegingen ten aanzien van de aanwijzing als *speciale beschermingszone* (SBZ) onder de Habitatrichtlijn (hoofdstuk 2) en de wijziging van de aanmelding als *special protection area* (SPA) in de zin van de Vogelrichtlijn (hoofdstuk 3) uiteengezet. Ter ondersteuning van de tekst zijn in hoofdstuk 4 drie tabellarische factsheets toegevoegd. De aanwijzing als SBZ en de wijziging aanmelding SPA worden getoetst aan de Europeesrechtelijke verplichtingen.

Het beroepschrift wordt in hoofdstuk 5 afgesloten met een zevental gronden.

Overzicht van de inhoud

De nummering van de ingebrachte punten is tussen [] aangegeven

1	STANDAARDGEGEVENSFORMULIER					
1.1	De instelling van het formulier	5
1.2	Doel en gebruik van het formulier	5
1.3	De opinie van de Commissie	6
1.4	Het Aanwijzingsbesluit [1.1 – 1.3]	8
2	AANWIJZING VAN EILANDSPOLDER-OOST ALS SPECIALE BESCHEMINGSZONE INGEVOLGE DE HABITATRICHTLIJN					
2.1	Selectie van gebieden en criteria [2.1 - 2.3]	9
2.2	Aanwijzingsbesluit					
2.2.1	Herziening ecologische gegevens [2.4]	9
2.2.2	Habitattypen van bijlage I	9
	<i>H7140b: Veenmosrietland</i> [2.5 - 2.12]	9
2.2.3	Habitats van soorten van bijlage II [2.13]	10
	<i>H1134: Bittervoorn</i> [2.14 - 2.15]	11
	<i>H1149: Kleine modderkruiper</i> [2.16 - 2.18]	11
	<i>H1340: Noorse woelmuis</i> [2.19 - 2.31]	11
3	WIJZIGING AANMELDING EILANDSPOLDER ALS SPECIAL PROTECTION AREA INGEVOLGE DE VOGELRICHTLIJN					
3.1	Selectie van gebieden, criteria [3.1 – 3.8]	15
3.2	Aanwijzingsbesluit	16
3.2.1	Kaderstelling [3.9 – 3.12]	16
3.2.2	Herziening vogelkundige gegevens [3.13, 3.14]	16
3.2.3	Vogelsoorten van het gebied	17
	<i>A034: Lepelaar</i> [3.15 - 3.17]	17
	<i>A050: Smient</i> [3.18 - 3.21]	17
	<i>A052: Wintertaling</i> [3.22 - 3.23]	17
	<i>A125: Meerkoet</i> [3.24 - 3.25]	18
	<i>A140: Goudplevier</i> [3.26 - 3.27]	18
	<i>A142: Kievit</i> [3.28 - 3.29]	18
	<i>A156: Grutto</i> [3.30 - 3.31]	18
	<i>A295: Rietzanger</i> [3.32 - 3.33]	18
3.2.4	Reactie op zienswijzen: Selectie en aanwijzing van SPA's [3.34 - 3.35]	19
3.2.5	Reactie op zienswijzen: Specifieke reacties [3.36 - 3.38]	19

4	TABELLEN	
4.1	Tabel: Gegevens van de in het gebied Eilandspolder-Oost voorkomende habitattypen van bijlage I en habitats van soorten van bijlage II.	20
	Legenda bij tabel 4.1	21
4.2	Overzicht van de gebieden waar de bijlage II soort <i>H1340: Noordse woelmuis</i> aanwezig is	22
	Legenda bij tabel 4.2	23
4.3	Gegevens van de in het gebied Eilandspolder-Oost voorkomende vogelsoorten.	24
	Legenda bij tabel 4.3	25
5	GRONDEN VAN HET BEROEP	26

BIJLAGEN

- 1 Beschikking van de Commissie van 18 december 1996 betreffende het informatieformulier voor als Natura 2000-gebied voorgestelde gebieden (97/266/EG), PbL 107/1
- 2 Standaardgegevensformulier Natura2000-gebied Eilandspolder-Oost, NL3004002
- 3 Standaardgegevensformulier Natura2000-gebied Eilandspolder, NL4000056
- 4 Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 11 juli 2011 betreffende een gebiedsinformatie-formulier voor Natura 2000-gebieden (2011/484/EU), PbL 198/39
- 5 Brief van de Europese Commissie van 1 april 2011. Opinie van DG-Environment m.b.t. Nederlandse implementatie van de Habitatrichtlijn. ENV.A.I/m/ARES (2011)
- 6 Note to the Members of the Habitats Committee. Subject: Updating the Natura 2000 Standard Data Forms and Database. European Commission, Directorate-general Environment, Directorate B – Protecting the Natural Environment, ENV.B.2 – Nature and Biodiversity, 27 juli 2005
- 7 *Natura2000-gebieden in Overijssel en de rest van Nederland. Doelstellingen uit de Ontwerp- en Aanwijzingsbesluiten getoetst aan de Richtlijnverplichtingen.* IQuatro 2012/17, 21 oktober 2012
- 8 *Natura2000 bedrogen. Een advies aan GS en PS van de provincie Overijssel teneinde de fouten in de uitvoering van de verplichtingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn te herstellen.* IQuatro 2013/01, 20 februari 2013
- 9 Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor de Eilandspolder.
- 10 Briefwisselingen i.v.m. verzoeken tot openbaar making van ecologische informatie.
- 11 documenten tranches groepen, groep 7B, producten van onderzoeksinstituten, VVZ 2002: Speciale beschermingszones voor de Noordse woelmuis
- 12 Nijhof, B.S.J. & Apeldoorn, R.C. van, De Noordse woelmuis in Noord-Holland Midden. Heden en toekomst. AlterraRapport 576, Wageningen 2001
- 13 van Roomen M.W.J., Boele A., van der Weide M.J.T., van Winden E.A.J & Zoetebier D. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-1997. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen. [Relevante delen](#)
- 14 SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland. Beek-Ubbergen. [Relevante delen](#)
- 15 Uitspraak ABRvS, 19 maart 2003, nr. 200201933
- 16 Opinie van de Advocaat-Generaal en Arrest van het Hof van 14 april 2005, zaak C-441/03, Commissie vs Nederland,

1 **STANDAARDGEGEVENSFORMULIER (SDF of SGF)**

De onderstaande tekstgedeelten 1.1 – 1.3 zijn overgenomen uit een rapport van de Stichting IQuatro ¹. Het volledige rapport is aan het beroepschrift gevoegd als bijlage.

1.1 **De instelling van het formulier**

De Beschikking uit 1996 ² waarbij de Europese Commissie het format van het Standaard Data Formulier (SDF) heeft vastgesteld is gewijzigd in het Uitvoeringsbesluit uit 2011 ³. De door de jaren niet gewijzigde rechtsgrondslag van het verzamelen van gegevens en het vastleggen daarvan in een formulier wordt als volgt omschreven:

De rechtsgrondslag voor het verzamelen van gegevens ter uitvoering van deze fase van Natura 2000 vormt artikel 4, lid 1, van de Habitatrictlijn, dat bepaalt: „Deze informatie omvat een kaart, de naam, de ligging en de oppervlakte van het gebied, alsmede gegevens die werden verkregen uit toepassing van de in bijlage III (fase 1) vermelde criteria, en wordt verstrekt op basis van een door de Commissie volgens de procedure van artikel 21 opgesteld formulier. Krachtens artikel 4, lid 3, van de Vogelrichtlijn rust op de lidstaten reeds de verplichting de Commissie alle nuttige gegevens (toe te zenden) zodat zij de geëigende initiatieven kan nemen voor de coördinatie die nodig is om te bereiken dat de zones bedoeld in de leden 1 en 2 (van artikel 4) een samenhangend geheel vormen dat voldoet aan de eisen inzake bescherming van de soorten in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is”.

1.2 **Doel en gebruik van het formulier**

Met betrekking tot het doel en gebruik van het SDF stelt het Uitvoeringsbesluit 2011:

De belangrijkste doelen van het Natura 2000-standaardgegevens-formulier (SGF) en de resulterende databank zijn:

1. de gegevens ter beschikking te stellen die de Commissie in staat moeten stellen samen met de lidstaten maatregelen met het oog op het opzetten en in stand houden van een geïntegreerd Natura 2000-netwerk te coördineren en de doeltreffendheid van dit netwerk voor het behoud van de habitats van bijlage I en de habitats van de soorten van bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG, alsmede de habitats van de vogelsoorten van bijlage I en de andere trekvogelsoorten waarop Richtlijn 2009/147/EG betrekking heeft, te evalueren;
2. de lijsten van SCI's en SAC's uit hoofde van de Habitatrictlijn op het niveau van de Unie bij te werken;
3. informatie te verstrekken waarvan de Commissie gebruik kan maken bij de besluitvorming op andere terreinen, zodat met het Natura 2000-netwerk terdege rekening wordt gehouden in andere beleidstakken en -sectoren waarover de activiteiten van de Commissie zich uitstrekken, met name het regionaal beleid en het beleid inzake landbouw, energie, vervoer en toerisme;
4. de Commissie en de betrokken comités te helpen bij het selecteren van acties voor subsidiëring in het kader van Life + of andere financieringsinstrumenten, door het ter beschikking stellen van gegevens die voor het behoud van de

¹ *Natura2000-gebieden in Overijssel en de rest van Nederland. Doelstellingen uit de Ontwerp- en Aanwijzingsbesluiten getoetst aan de Richtlijnverplichtingen.* IQuatro 2012/17, 21 oktober 2012 {bijlage 7}

² Beschikking van de Commissie van 18 december 1996 betreffende het informatieformulier voor als Natura 2000-gebied voorgestelde gebieden (97/266/EG), PbL 107/1 {bijlage 1}

³ Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 11 juli 2011 betreffende een gebiedsinformatie-formulier voor Natrua 2000-gebieden (2011/484/EU), PbL 198/39 {bijlage 4}

- betrokken gebieden relevant zijn en die derhalve het besluitvormingsproces kunnen vergemakkelijken;
5. te voorzien in een consistent en handzaam format voor de uitwisseling en mededeling van informatie over Natura 2000-gebieden, overeenkomstig de bepalingen van de Inspire-verordening en andere besluiten van de Commissie en verdragen over de toegang tot informatie (bv. het Verdrag van Aarhus);
 6. gegevens beschikbaar te maken voor onderzoek, planning en andere doeleinden ter ondersteuning van het beleid inzake natuurbehoud;
 7. een betrouwbare referentie- en informatiebron te verschaffen voor de beoordeling van specifieke problemen in geval van overtredingen van de wetgeving van de Unie.

en vervolgens:

Hoewel sommige veranderingen die door lidstaten in de SGF's worden aangebracht, wettelijke gevolgen kunnen hebben (bv. veranderingen die bij besluit van de Commissie in de lijsten op Unieniveau worden aangebracht), worden herzieningen van gegevens in de SGF's als zodanig niet geacht automatisch juridische effecten te sorteren. Het verdwijnen van een soort uit een gebied zal bijvoorbeeld niet noodzakelijk aan slecht beheer worden geweten en dus niet automatisch resulteren in gerechtelijke stappen. Evenmin volgt uit de in het SGF vermelde informatie over bedreigingen en pressiefactoren met negatieve gevolgen voor een gebied noodzakelijk dat de lidstaat zijn verplichtingen niet nakomt: al deze informatie moet in het juiste kader worden gezien.

Gevoegd bij de in de richtlijnen vastgelegde rechtsgrondslag (artikel 4, eerste lid, van de Habitatrictlijn, alsmede artikel 4, derde lid, van de Vogelrichtlijn) en de aan de Commissie toegekende bevoegdheden (artikel 21, van de Habitatrictlijn), laat ook het Uitvoeringsbesluit 2011 geen twijfel mogelijk: de instelling van het SDF is een **eenzijdige publiekrechtelijke handeling met beoogd rechtsgevolg**.

1.3 De opinie van de Commissie

In haar brief⁴ van 1 april 2011 stelt de Commissie op pagina 4 het volgende:

The objective of the Directive is to ensure biodiversity. The Directive therefore requires the Member States to include in the standard data form all habitat types of Annex I and species of Annex II which are present on the site. This includes habitat types and species which were not recorded in the *initial* standard data form. According to Article 4(1) Member States must, where appropriate, propose the adaptation of the list of sites proposed as sites of Community interest, in the light of the results of the surveillance referred to in Article 11. This includes the adaptation of the information in the SDF on species and habitat types of Community interest present on a site and on their respective representativity or population size and density. The SDF is thus key to the proper application of the obligations of the Member States.

vervolgend met de laatste alinea op pagina 4:

Any habitat type of Community interest or species of Community interest present on a site, as indicated in the SDF, will be subject to the provisions of Article 6(1).

Naar de door de Commissie in haar brief verwoorde mening speelt het SDF aldus een

⁴ Brief van de Europese Commissie van 1 april 2011. Opinie van DG-Environment m.b.t. Nederlandse implementatie van de Habitatrictlijn. ENV.A.I/m/ARES (2011) {bijlage 5}

sleutelrol om te kunnen komen tot de juiste uitvoering van de richtlijnverplichtingen, en dient het als basis voor uitvoering van de voorschriften van artikel 6, eerste lid, van de Habitatrictlijn.

De Commissie benadrukt in haar brief dat gegevens op het SDF (conform) dienen te worden aangepast aan habitattypen en soorten die niet op het initiële SDF waren vermeld maar (naderhand) wel in de gebieden blijken voor te komen, en benadrukt de aanpassing van bestaande SDF gegevens. Zij verwijst daarbij voor gegevensverzameling naar monitoring in de gebieden zoals wordt voorgeschreven middels artikel 11, van de Habitatrictlijn. De Commissie sluit hier aan bij het Uitvoeringsbesluit 2011 dat stelt:

De SGF's, die het Natura 2000-netwerk op Unieniveau documenteren, vormen voor al deze doeleinden een belangrijke informatiebron. Wil deze documentatie goed aan haar diverse doelstellingen beantwoorden, dan dient zij behoorlijk up-to-date te worden gehouden. De lidstaten wordt daarom met aandrang geadviseerd deze documentatie geregeld bij te werken op basis van de best beschikbare informatie. Zo kunnen bijvoorbeeld monitoringresultaten in het kader van artikel 11, beleidsontwikkelingen, effectbeoordelingen enz. nieuwe informatie opleveren die in geactualiseerde SGF's moet worden verwerkt. Gedetailleerde monitoring van elk gebied, naast de krachtens artikel 11 voorgeschreven monitoring, wordt door de Habitatrictlijn evenwel niet uitdrukkelijk vereist.

Hoewel Nederland in 2005 door het Europese Hof is veroordeeld vanwege het niet omzetten in nationale wetgeving van o.m. artikel 11 (Arrest van het Hof van 14 april 2005, zaak C-441/03, Commissie vs Nederland), is tot nu toe verzuimd uitvoering aan de uitspraak van het Hof te geven. Zie in dit verband tevens het Arrest van het Hof van 20 oktober 2005, zaak C-6/04, Commissie vs Verenigd Koninkrijk, de punten 61-70.

Met andere woorden, het is in ons land niet eens mogelijk de wetenschappelijke betrouwbaarheid van gebiedsgegevens vast te stellen - het verplichte wettelijk kader ontbreekt.

Het belang van het SDF wordt voorts benadrukt in de "Note to the Members of the Habitats Committee"⁵ m.b.t. de procedures die nodig worden geacht voor het updaten van het SDF. Van belang zijn hierbij de laatste twee alinea's uit dit document:

Updates can take place more often, with a minimum frequency of one year, to allow the necessary time for the verification of the updates and their integration in the general EU-wide database. Since the Commission requested, at the Habitats Committee meeting of April 2005, that Member States submit their new sites to address reserves in the adopted lists by April 2006, this opportunity should also be used to submit any other modifications resulting from the ongoing work on the preparation of the management tools for the sites.

It is important to note that the Commission can only take into consideration, at this time, the information that was included in the Standard Data Forms when the Commission Decisions adopting Community lists of sites were prepared. Any modifications that Member States might have introduced to the forms or the database after that date will have to be formally submitted and justified

⁵ Note to the Members of the Habitats Committee. Subject: Updating the Natura 2000 Standard Data Forms and Database. European Commission, Directorate-general Environment, Directorate B – Protecting the Natural Environment, ENV.B.2 – Nature and Biodiversity, 27 juli 2005 {bijlage 6}

1.4 Het Aanwijzingsbesluit

- [1.1] Onder de paragraaf **Ecologische samenhang en belangenafweging** stelt het Aanwijzingsbesluit op pagina 48:
- Ook bij de formulering van een doel voor vogels is bepalend of het gebied een relevante bijdrage aan het realiseren van het landelijke doel levert of kan gaan leveren (zie ook paragraaf 3.11 van de Nota van Antwoord). Voor elk specifiek gebied komt het erop neer dat de instandhoudingsdoelstelling van een bepaald habitatype of bepaalde soort alleen in samenhang kan worden gezien met de instandhoudingsdoelstelling op landelijk niveau en in andere Natura 2000-gebieden. Dat betekent dat er weliswaar landelijk per soort of per habitatype naar een gunstige staat van instandhouding moet worden gestreefd, maar dat deze situatie niet in elk gebied afzonderlijk hoeft te worden nagestreefd.
- [1.2] De Staatssecretaris ontkent met deze formulering de essentiële functie van het SDF als enige juridische uitgangspunt voor het vaststellen van doelstellingen en maatregelen per gebied. Niet alleen bevatten de richtlijnen geen voorschriften t.a.v. het vaststellen van doelen op landelijk niveau, tevens is het Nederlandse beleid ter zake strijdig met artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn ^{6,7}.
- [1.3] Het ontkennen van de richtlijnverplichtingen in algemene zin en specifiek m.b.t. het SDF is met een expliciete formulering te vinden in paragraaf **Reactie op zienswijzen: Specifieke reacties** op pagina 55 van het Aanwijzingsbesluit waar wordt gesteld:
- Er is er op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn geen verplichting om de populaties van lepelaar en smient in dit Vogelrichtlijngebied te handhaven in een omvang die overeenkomt met die op het moment waarop uitvoering moest zijn gegeven aan de op grond van die richtlijn geldende verplichtingen. zie hiervoor verder onder [3.36 - 3.37].

⁶ *Natura2000-gebieden in Overijssel en de rest van Nederland. Doelstellingen uit de Ontwerp- en Aanwijzingsbesluiten getoetst aan de Richtlijnverplichtingen.* IQuatro 2012/17, 21 oktober 2012 {bijlage 7}

⁷ *Natura2000 bedreven. Een advies aan GS en PS van de provincie Overijssel teneinde de fouten in de uitvoering van de verplichtingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn te herstellen.* IQuatro 2013/01, 20 februari 2013 {bijlage 8}

2 AANWIJZING VAN EILANDSPOLDER-OOST ALS SPECIALE BESCHEMINGSZONE INGEVOLGE DE HABITATRICHTLIJN

2.1 Selectie van gebieden en criteria

- [2.1] Artikel 4, huppelde lid, van Habitatrichtlijn, voorziet in de aanmelding van gebieden van communautair belang bij de Commissie
- [2.2] De selectie van de gebieden zoals bedoeld in [2.1] dient te worden uitgevoerd met behulp van op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde ecologische gegevens volgens de systematiek die is vastgelegd in het SDF en de daaraan toegevoegde documentatie (zie hoofdstuk 1).
- [2.3] De door de Commissie en het Hof aanvaarde praktijk betekent dat in Nederland voor elk prioritair habitatype van bijlage I en elk prioritair habitat van soorten van bijlage II 10 gebieden worden geselecteerd. Voor niet-prioritaire habitatypes en habitats van soorten worden 5 gebieden geselecteerd. Voor subtypen en ondersoorten geldt een selectie-aantal van 3 gebieden.

2.2 Aanwijzingsbesluit

2.2.1 *Herziening ecologische gegevens*

- [2.4] De enige Habitatrichtlijnsoort waarvoor herziene gegevens worden gepresenteerd is *H1340: Noordse woelmuis*. Het Aanwijzingsbesluit stelt op pagina 23: "Op grond van inventarisatiegegevens uit de periode 1994-2007 zijn, enz". Welke gegevens dit zijn wordt niet vermeld, ze zijn niet openbaar beschikbaar en toetsbaarheid van de validiteit is derhalve onmogelijk.

2.2.2 *Habitattypen van bijlage I*

Het beroepschrift beperkt zich in dezen tot het habitatype *H7140B: Veenmosrietland*

H7140B: Veenmosrietland

- [2.5] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:
Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).
Toelichting: Het habitatype overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) komt verspreid over het gebied voor. De structuur is mede van belang voor de noordse woelmuis (H1340) en de rietzanger (A295).
- [2.6] In de link die in de toelichtingen in het Aanwijzingsbesluit wordt gelegd bij het wederzijds belang tussen het *Veenmosrietland* enerzijds, en de *Noordse woelmuis* en de *Rietzanger* anderszijds is sprake van een cirkelredenering om het belang van het *Veenmosrietland* groter te laten lijken dan het is. Het oppervlak (zie onder [2.8]) van het *Veenmosrietland* is verdeelt over 3 locaties en beslaat niet meer dan 0,21 ha in de 800 ha grote polder. Deze vallen inderdaad binnen het broedareaal van de *Rietzanger*, wat een groot deel van de polder beslaat. En de verspreid door de polder voorkomende *Noordse woelmuis* zal inderdaad wel eens in het *Veenmosrietland* terecht komen.
- [2.7] Er zijn in de provincie Noord-Holland verschillende inventarisaties in omloop waaruit niet duidelijk blijkt hoe groot de werkelijke omvang van het *Veenmosrietland* is; soms lijkt er sprake te zijn van een mix van werkelijk aanwezig en "potentieel geschikt" oppervlak. Het ontbreekt aan een wettelijk kader om resultaten van inventarisaties te valideren (zie pagina 7, derde alinea).

- [2.8] De omvang van het *Veenmosrietland* in *Eilandspolder-Oost* staat in schril contrast tot dat in de aangrenzende veenweidengebieden (gegevens: provincie Noord-Holland):
Eilandspolder-Oost	0,21 ha
Eilandspolder-West	2,4 ha
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	16,1 ha
Polder Westzaan	16,5 ha
Ilperveld	49 ha
- Opmerkelijk hierbij is dat de situatie in Eilandspolder-West al sedert de 80-tiger jaren stabiel lijkt te zijn ⁸.
- [2.9] De oorzaak van de achteruitgang van het habitatype in *Eilandspolder-Oost* in de laatste decennia ⁹ wordt vooral toegeschreven aan onjuist beheer. Hierbij dienen naar onze mening vraagtekens te worden geplaatst. Uit het Ontwerp beheerplan ¹⁰ blijkt namelijk dat kans van slagen van maatregelen gericht op herstel van het *Veenmosrietland* naar groter oppervlak en betere kwaliteit onzeker is door de grote hoeveelheid endogeen fosfaat en sulfaat in het polderwater, mogelijk veroorzaakt door het sterk gewijzigde agrarische gebruik sinds de 50-tiger jaren. Dat deze stoffen (die niet zijn te verwijderen) verantwoordelijk zijn geweest voor de geconstateerde achteruitgang en het voortbestaan van het *Veenmosrietland* op langere termijn onmogelijk maken is niet uit te sluiten.
- [2.10] Gegevens uit de landelijke vegetatiedatabank ¹¹ met betrekking tot het *Veenmosrietland* (vegetatietype 09AA02A *Pallavicinio-Sphagnetum typicum*) in de *Eilandspolder-Oost* zijn beperkt tot 5 vegetatie-opnamen uit 1974 (1x) en 1990 (4x). Het wekt bevreemding dat de aanmelding(sgegevens) op een dergelijk, dermate klein sample zouden zijn gebaseerd.
- [2.11] Met het oogmerk te achterhalen op welke wijze dan wél de invulling van het SDF 2004 tot stand is gekomen, zijn in de achterliggende jaren meerdere verzoeken tot het verstrekken van relevante wetenschappelijk-ecologische informatie gedaan (niet uitsluitend m.b.t. *Eilandspolder-Oost*, doch ook voor andere gebieden). Deze waren o.m. gericht aan het (voormalige) Ministerie van LNV, het Expertise Centrum LNV (*bleek ofwel niet meer te bestaan, danwel besloot om niet op het verzoek te reageren*), Alterra (*heeft zich verstoep achter een stichting en is niet gehouden tot het verstrekken van informatie*), alsmede aan de provincie Noord-Holland (*geen reactie ontvangen*). De verzoeken aan het Ministerie hebben niet geleid tot het beoogde resultaat. De reacties zijn beperkt gebleven tot verwijzing naar niet-gevraagde documenten en de mededeling van de toenmalige minister van LNV, mevrouw Verburg, niet in het bezit te zijn van de gevraagde gegevens ¹².
- [2.12] Hoe de codering van het SDF 2004 tot stand is gekomen blijft gezien het ontbreken van voldoende gegevens [2.10] raadselachtig. Gebaseerd op het minieme oppervlak en de hydrologische situatie in het gebied, had de status van het *Veenmosrietland* in Eilandspolder-Oost, naar onze mening, dienen te worden gekwalificeerd als "verwaarloosbaar voorkomend", met een codering van "D" in het SDF.

2.2.3 Habitats van soorten van bijlage II

- [2.13] De openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (Natuurloket) m.b.t. het voorkomen van vissoorten in Eilandspolder-Oost maken duidelijk dat het gebied nauwelijks is onderzocht. Uit 12 van de 15 km-hokken die het gebied beslaat zijn geen gegevens bekend. Langs de rand van het gebied is in 3 km-hokken elk 1 vissoort aangetroffen.

⁸ Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor de Eilandspolder {bijlage 9}

⁹ toetsbare gegevens hieromtrent ontbreken, de omvang van het historische oppervlak is onbekend.

¹⁰ Ontwerp beheerplan Natura 2000 Eilandspolder. Provincie Noord-Holland, Haarlem mei 2013. Bijlagenrapport, Bijlage 9, PAS Gebiedsanalyse Eilandspolder

¹¹ www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=8&id=n2k89

¹² zie hiervoor de bijgevoegde briefwisseling {bijlage 10}

In 2 van de onderzochte km-hokken wordt de inventarisatie gekwalificeerd als "redelijk", in het andere als "slecht".

Wat betreft zoogdieren zijn van de 15 km-hokken 2 niet onderzocht, 7 slecht geïnventariseerd en 6 matig. Het aantal zoogdieren wat is aangetroffen varieert van 1 - 3, zonder dat soorten worden genoemd.

De beschermingsstatus van de soorten die op enigerlei wijze voorkomen op bijlagen van de Habitatrictlijn wordt door de overheid wel erg serieus genomen, want slechts tegen betaling (en voor 13 km-hokken is dat geen verwaarloosbaar bedrag!) kan de burger er achter komen of en in welke km-hokken de *Noordse woelmuis* in de polder voorkomt.

H1134: Bittervoorn

[2.14] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De bittervoorn komt verspreid in het gebied voor in enkele polderwateren. Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de bittervoorn.

[2.15] Uit de beschikbare gegevens kan naar onze mening niet worden geconcludeerd dat de Bittervoorn verspreid in het gebied voorkomt. Opmerkelijk is dat op basis van een onbekende populatie-omvang (SDF-code "p", tabel 4.1) de mate van instandhouding kon worden beoordeeld als goed (SDF-code "B"). Waarom de codering "D" niet is ingevuld op het SDF 2004, zoals voor de *Kleine modderkruiper* wel is gebeurd, is niet inzichtelijk; het had naar onze mening wel moeten gebeuren.

H1149: Kleine modderkruiper

[2.16] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De kleine modderkruiper is op enkele locaties in lage dichtheden in het gebied aangetroffen. De soort verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhoudingen komt in Nederland algemeen en wijdverspreid voor.

[2.17] In de paragraaf: **Reactie op zienswijzen: Misverstanden over de aanmelding** op pagina 35 stelt het Aanwijzingsbesluit:

Voor één bepaalde categorie kan het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen echter achterwege blijven. Het betreft de categorie "aanwezig maar verwaarloosbaar". Een habitatype of soort kan in een bepaald gebied in zodanige minieme oppervlakte of slechts incidenteel aanwezig zijn, dat mag worden aangenomen dat het habitatype of de soort zich in dit gebied niet blijvend kan handhaven. Het ontstaan van deze categorie (aanwezig maar verwaarloosbaar) is het gevolg van de voorgeschreven aanmeldingssystematiek, waarbij de lidstaat voor elk gebied alle aanwezige habitatypes en soorten – ongeacht de mate waarin ze voorkomen – dient te melden. Voor deze categorie zijn dan ook geen instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd.

[2.18] De soort *H1149: Kleine modderkruiper* is met codering "D, aanwezig maar verwaarloosbaar" opgenomen in het SDF 2004 (zie tabel 4.1). Desondanks is daarvoor een instandhoudingsdoelstelling geformuleerd, zowel in het Ontwerp- als het Aanwijzingsbesluit.

H1340: Noordse woelmuis

[2.19] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: Het gebied is van bijzonder belang voor de noordse woelmuis die landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. De soort komt hier over een groot deel van het (potentieel) geschikte leefgebied voor. Eilandspolder betreft in de vorm van rietlanden, extensieve graslanden en

eilandsituaties een uitstekend leefgebied voor de noordse woelmuis.

- [2.20] Ter motivatie van de oorspronkelijke selectie stelt het Aanwijzingsbesluit in de paragraaf **B.3 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden** op pagina 22 achtereenvolgens (ter verdere bespreking is de tekst door ons gesplitst en voorzien van een lettercodering):
- Voor de prioritaire soort noordse woelmuis, waarvan de ondersoort *arenicola* alleen in Nederland voorkomt (grote internationale verantwoordelijkheid), geldt in de eerste plaats het selectie criterium "tien belangrijkste gebieden".
- A> Bij de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) waren er acht gebieden waar populaties van redelijke omvang bekend waren die tevens een groot en kwalitatief relatief goed leefgebied tot hun beschikking hadden. Deze acht gebieden zijn achtereenvolgens Duinen en Lage Land Texel (002), Wormer-en Jisperveld & Kalverpolder (090), Polder Westzaan (091), IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092)²⁰, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103), Haringvliet (109), Biesbosch (112), en Grevelingen (115).
- B> Omwille van een goede geografische spreiding is bij de aanmelding aan deze acht gebieden nog een negende gebied toegevoegd, namelijk Eilandspolder (089), dat een belangrijk bolwerk vormt voor de populatie in het veenweidegebied van Laag Holland.
- C> Met deze negen – kwalitatief beste – gebieden werd de sterk bedreigde metapopulatie uit Friesland nog niet afgedekt. Daarom zijn ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden aanvullend nog drie gebieden geselecteerd: IJsselmeer (072)²¹, Groote Wielen (009) en Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving (010). Voor Zuidwest-Nederland zijn de drie geselecteerde gebieden (Haringvliet, Biesbosch en Grevelingen) uitgebreid met het Krammer-Volkerak (114), dat tevens een verbinding vormt tussen de verschillende leefgebieden in het Deltagebied.
- D> Omwille van de geografische verspreiding en duurzame instandhouding zijn bij de aanmelding derhalve 13 gebieden in plaats van 10 gebieden geselecteerd.

Ad A

- [2.21] De grondslag voor de selectie van gebieden voor deze soort wordt gevormd door een rapport van de Vereniging voor Zoogdierkunde uit 2002¹³, op de website van EZ toegevoegd aan de gebiedsdocumenten. De gegevens zijn weergegeven in overeenstemming met de richtlijn criteria en volgen de systematiek van het SDF. Het rapport geeft aan dat er landelijk gezien 10 gebieden zijn waar de populatie de kwalificatie "Minimum viable population (MVP)" verdient (zie tabel 4.2: Habitat *H1340: Noordse woelmuis. Eilandspolder-Oost* behoort niet tot deze 10 gebieden). Van deze 10 gebieden komen er 8 terug in de aanmelding van GCB's bij de Commissie in 2004. De stelling in het Aanwijzingsbesluit dat er slechts van 8 gebieden sprake zou zijn is onjuist.
- [2.22] Twee gebieden met een MVP worden niet voorgesteld voor selectie als GCB, t.w. het *Alkmaardermeergebied* en het *Kleimeer*. Mogelijk zijn deze gebieden buiten de selectie gelaten vanwege een te klein oppervlak. Dat is echter bij andere gebieden met een vergelijkbare omvang als het *Kleimeer*, b.v. het *Lonnekermeer*, geen argument geweest om die gebieden niet als GCB voor te stellen. Het Alterra rapport over de verspreiding van de *Noordse woelmuis* in Laag-Holland¹⁴ voorziet voor beide gebieden een duurzaam aanwezige MVP.

Ad B

- [2.23] Noch uit het voornoemde VVZ rapport, noch uit het Alterra-rapport blijkt dat *Eilandspolder-Oost* een bolwerk van deze soort is: het gebied bevatte in 2001/2002 geen MVP, hetgeen ook voor de toekomst niet werd voorzien.

¹³ documenten tranches groepen, groep 7B, producten van onderzoeksinstituten, VVZ 2002: Speciale beschermingszones voor de Noordse woelmuis {bijlage 11}

¹⁴ Nijhof, B.S.J. & Apeldoorn, R.C. van, De Noordse woelmuis in Noord-Holland Midden. Heden en toekomst. AlterraRapport 576, Wageningen 2001 {bijlage 12}

- [2.24] Het argument om het gebied *Eilandspolder-Oost* op grond van "geografische spreiding" toe te voegen aan de selectie is naar onze mening niet valide. Het gebied behoort immers tot een omvangrijk en aaneensluitend cluster van 6 veenweidengebieden; naast *Eilandspolder-Oost* het *Alkmaardermeergebied* (MVP maar geen GCB-status toegekend), het Wormer & Jisperveld (MVP, geselecteerd als GCB), de *Polder Westzaan* (MVP, geselecteerd als GCB), het *Ilperveld* (MVP, geselecteerd als GCB) en *Waterland-Oost* (geen MVP, niet geselecteerd).

Geografische spreiding zou beter zijn gediend met selectie van b.v. het *Kleimeer* (MVP en de enige meta-populatie in West-Friesland) of de *Vlaardingse Vlietlanden*, een gebied met een genetisch afwijkende populatie ¹⁵.

Ad C

- [2.25] De vijf gebieden, *Groote Wielen*, *Oudegaasterbrekken*, *IJsselmeer(kust)*, *Eilandspolder-Oost* en *Krammer-Volkerak*, die aan de selectie zijn toegevoegd zonder dat sprake was van een MVP van de *Noordse woelmuis* vertonen een opmerkelijke overeenkomst. **Er bevindt zich in deze gebieden geen enkel habitatype of soort die selectie als GCB zou rechtvaardigen.** Met een kunstgreep is aan deze vijf gebieden de status GCB toegekend. De aanwezigheid van de Noordse woelmuis is daarvoor als excuus gebruikt.

- [2.26] Van bijzondere zorg is het feit dat op het SDF 2004 het belang van de geselecteerde gebieden (zie tabel 4.2, vetgedrukte en onderstreepte coderingen) aanmerkelijk is opgehoogd in vergelijking met uitkomsten van het VVZ rapport, zonder dat daarvoor aanvullend onderzoek beschikbaar was. Het is met name opmerkelijk bij de "opwaardering" van *Eilandspolder-Oost*.

Ad D

- [2.27] Ter motivatie van de huidige selectie van gebieden stelt het Aanwijzingsbesluit op pagina 23:
- Op grond van inventarisatiegegevens uit de periode 1994-2007 zijn, afgemeten aan het aantal bezette kilometerhokken, Duinen en Lage Land Texel (002), Biesbosch en Grevelingen de drie belangrijkste gebieden voor de noordse woelmuis. Daarnaast behoren Haringvliet, Oosterschelde (118), Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, Oostelijke Vechtplassen (095), Krammer-Volkerak, Polder Westzaan, Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder tot de tien belangrijkste gebieden voor deze soort. Groote Wielen, Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving en Eilandspolder kunnen hieraan worden toegevoegd omwille van het bereiken van voldoende geografische spreiding en dekking (mede gelet op de precare situatie van de Friese populatie).
- [2.28] De grondslag voor de huidige selectie ontbreekt, in de zin dat hiervoor geen rapportage beschikbaar is vergelijkbaar met het VVZ-rapport ¹³. Opvallend is dat ten opzichte van de eerdere inventariserende publicaties thans met andere maatstaven voor selectie lijkt te worden gewerkt. Het is nog maar de vraag of het aantal bezette kilometerhokken een maat is voor het al dan niet aanwezig zijn van een MVP. Daarbij komt dat de herziening van de gegevens van het SDF zeer incompleet is. Hoewel wij het belang van het SDF overduidelijk hebben aangetoond geeft dit aan dat de overheid daaraan weinig waarde aan hecht en wijzigingen slechts doorvoert nadat een gebied is aangewezen als SBZ.
- [2.29] Uit de recente lijst van belangrijkste gebieden voor de *Noordse woelmuis* is IJsselmeerkust ter bescherming van de Friese populatie verdwenen. De reden lijkt voor de hand te liggen: omdat de gebiedsparameters zijn gewijzigd en het gebied

¹⁵ Zande, L. van de, R.C. van Apeldoorn, A.F. Blijdenstein, D. de Jong, W. van Delden & R. Bijlsma (2000): Microsatellite analysis of population structure and genetic differentiation within and between populations of the root vole, *Microtus oeconomus* in the Netherlands. *Molecular Ecology* 9: 1651-1656.

(thans IJsselmeer) om andere redenen dan de *Noordse woelmuis* voldoet aan selectiecriteria als GCB, is de kunstgreep met de *Noordse woelmuis* overbodig geworden. De soort heeft de facto de status niet-kwalificerend.

- [2.30] Voor het toevoegen van de gebieden *Eilandspolder-Oost*, *Groote Wielen* en *Oudegaasterbrekken* wordt opnieuw van de hiervoor beschreven kunstgreep gebruik gemaakt. De gegevens op het in 2011 herziene SDF maken duidelijk dat in de twee Friese gebieden nog steeds geen sprake is van een MVP. Om de drie gebieden uitsluitend door af te wijken van de criteria voor selectie en het negeren van de ecologische realiteit een richtlijnstatus toe te kennen is naar onze mening onjuist.
- [2.31] Naast de 10 gebieden die thans tot de belangrijkste voor de *Noordse woelmuis* worden gerekend, komt de soort nog in 8 gebieden voor die om andere redenen zijn geselecteerd als GCB of reeds zijn aangewezen als SBZ. Het is naar onze mening geen enkel probleem om in deze in totaal 18 gebieden een adequate bescherming te verzorgen voor de landelijke populatie van de *Noordse woelmuis*. De Habitatrichtlijn omschrijft n.l. onder artikel 6, eerste lid, de verplichting om voor alle habitats van bijlage I en habitats van soorten van bijlage II maatregelen te nemen die tegemoetkomen aan hun ecologische vereisten. De reikwijdte van artikel 6, eerste lid, wordt feitelijk slechts beperkt door artikel 2, derde lid, van de Habitatrichtlijn.

3 WIJZIGING AANMELDING EILANDSPOLDER ALS SPECIAL PROTECTION AREA INGEVOLGE DE VOGELRICHTLIJN

3.1 Selectie van gebieden, criteria

- [3.1] Artikel 4, eerste lid, van de Vogelrichtlijn, voorziet in aanwijzing van de naar aantal en oppervlakte meest geschikte gebieden voor soorten van bijlage 1 van die richtlijn.
- [3.2] Artikel 4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn, voorziet in aanwijzing van de naar aantal en oppervlakte meest geschikte gebieden voor de regelmatig voorkomende trekvogels, voor zover ze niet al in bijlage 1 genoemd worden, met bijzondere aandacht voor watergebieden van internationale betekenis.
- [3.3] De selectie van gebieden zoals bedoeld in [3.1] en [3.2] vindt plaats op basis van aantalsgegevens volgens de systematiek zoals oorspronkelijk is vastgelegd in IBA89¹⁶, een rapportage in opdracht van de Europese Commissie. De validiteit van de selectiemethodiek wordt in verschillende arresten van het Hof bevestigd
- [3.4] De door de Commissie en het Hof aanvaarde praktijk betekent dat in Nederland voor elke bijlage 1 soort de vijf belangrijkste gebieden worden geselecteerd.
- [3.5] Onder de Ramsar Convention¹⁷ is het begrip "trekkende watervogel" gedefinieerd en een selectiedrempel van minimaal 1% van de biogeografische populatie geïntroduceerd. De organisatie *Wetlands International* voorziet in de indeling van biogeografische populaties en de bijbehorende 1%-drempelwaarden, alsmede de geautoriseerde publicatie daarvan¹⁸.
- [3.6] Bij de herijking van vogelkundige gegevens van gebieden die in 2004 zijn geplaatst op de lijst van *gebieden van communautair belang* onder de Habitatrichtlijn, is gebruik gemaakt van het rapport IBA2000¹⁹, waarin het criterium voor selectie van bijlage 1 soorten en het 1%-criterium zijn toegepast.
- [3.7] In het rapport IBA2000 worden ondergrenzen voor selectie van gebieden voor soorten van bijlage 1 vastgesteld. Ook al behoort een gebied tot de vijf belangrijkste, het wordt niet aangewezen als het aantal van de betreffende soort van bijlage 1 onder een bepaalde grens blijft. Voor broedvogels van bijlage 1 is dit 1% van de Nederlandse broedpopulatie en voor trekkende watervogels van bijlage 1 is dit 0,1% van de biogeografische populatie.
Daarenboven is een absolute ondergrens gehanteerd van twee broedparen of vijf individuen (in geval van niet-broedende vogels). Dit is gedaan om te voorkomen dat gebieden voor aanwijzing geselecteerd zouden worden, die verhoudingsgewijs maar een geringe bijdrage leveren aan de instandhouding van de betrokken soorten.
- [3.8] In het rapport IBA2000 worden trekkende watervogels die niet voldoen aan het 1% criterium, maar waarvan meer van 0,1% van de internationale populatie in een gebied voorkomt, als "begrenzingssoort" aan het gebied toegewezen. Deze soorten zijn ten onrechte in de besluiten opgenomen.

¹⁶ Grimmett & Gammell, Inventory of Important Bird Areas in the European Community, BirdLife International, 1989

¹⁷ Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat, Ramsar, 1971

¹⁸ e.g. Waterbirds Population Estimates, Wetland International, 4th edition, 2006

¹⁹ van Roomen M.W.J., Boele A., van der Weide M.J.T., van Winden E.A.J & Zoetebier D. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-1997. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen {bijlage 13}

3.2 Aanwijzingsbesluit

3.2.1 Kaderstelling

- [3.9] Het Aanwijzingsbesluit stelt met betrekking tot het besluit van 24 maart 2000 tot aanwijzing van het gebied als SPA op pag 1 onder Artikel 2, b:
'de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit';
- [3.10] De paragrafen 2.3 *Criteria voor de aanwijzing sbz's* en 2.4 *Methode van begrenzing* zijn hiermee vervallen en als volgt vervangen in de Nota van toelichting van het Aanwijzingsbesluit op pag. 21,
'Een gebied wordt slechts aangewezen voor soorten waarvoor het gebied van landelijke betekenis is. Hiervan is in beginsel sprake indien het gebied minstens 1% van de landelijke broedpopulatie herbergt, indien 0,1% van de biogeografische populatie geregeld in het gebied verblijft of indien het gebied in combinatie met andere gebieden voldoende bijdrage kan leveren aan een sleutelpopulatie.'
- [3.11] Het Aanwijzingsbesluit vervangt hiermee de criteria voor aanwijzing c.q. selectie, door die welke werden gehanteerd voor de begrenzing van het gebied. De middels uitspraken van het Hof en resoluties van de Conferentie van Partijen aangesloten bij de Ramsar Conventie vastgelegde communautaire normstelling, wordt hiermee verlaten.
- [3.12] Door het in stand laten van paragraaf 4.1 *Kwalificerende soorten* suggereert het Aanwijzingsbesluit dat het gebied nog steeds kwalificeert als SPA op basis van drempeloverschrijdende aantallen van de soorten A034: Lepelaar en A050: Smient, uit de telperiode 1993-1997.

3.2.2 Herziening vogelkundige gegevens

- [3.13] In het Aanwijzingsbesluit is, evenals in het voorafgaande Ontwerpbesluit, voor de getalsmatige onderbouwing van de opgenomen vogelsoorten gebruik gemaakt van het SOVON-rapport 2005/09 ²⁰.
- [3.14] Aan het SOVON-rapport 2005/09 kan geen IBA-status worden toegekend om de volgende redenen:
- het rapport beperkt zich tot aantalsgegevens in reeds bestaande SPA's
 - de aantallen voor vogels die onder het 1% criterium vallen zijn uitgedrukt als gemiddeld seizoens-gemiddelde en niet als gemiddeld seizoens-maximum. Hierdoor is het niet mogelijk om op grond van de gepubliceerde aantallen te concluderen of daadwerkelijk aan het 1% criterium is voldaan. De op pagina 28 van het Aanwijzingsbesluit vermelde voetnoot maakt dit onverbloemd duidelijk:
Voorbeeld voor een seizoen met de volgende telresultaten (juli-juni): 0, 0, 0, 100, 100, 200, 100, 100, 0, 0, 0, 0. Het seizoensmaximum bedraagt in dit geval 200, het seizoensgemiddelde 50 (som van alle maandcijfers gedeeld door 12).
Gesteld dat in dit geval sprake zou zijn van een 1% drempel van 180 exx, is op grond van het seizoensgemiddelde niet vast te stellen dat er sprake is van een drempeloverschrijvend aantal.
 - het rapport bevat geen omschrijving van selectie-criteria.
 - het rapport verzuimt aan te geven welke soorten aan de selectiecriteria voldoen en welke niet.

²⁰ SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland. Beek-Ubbergen {bijlage 14}

3.2.3 Vogelsoorten van het gebied

Zie voor de relevante gegevens tabel 4.3 op pagina xx

A034: Lepelaar (VR art. 4:1, 4:2)

[3.15] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.16] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) niet aan het selectie criterium voor soorten van bijlage 1, met ranking plaats 22 behoorde het gebied niet tot de 5 belangrijkste. Het aantal (34 exx.) overschreed de drempel (WPE 2: 30 exx.) voor trekkende watervogels, waardoor de soort kwalificeerde.

[3.17] Met de herziening van de drempelwaarde in 2002 (WPE 3: 100 exx.), afgezet tegen het in 2004 middels het SDF vastgelegde aantal van 26 exx., is de grondslag voor kwalificatie vervallen. De aantallen zoals vastgelegd op het SDF 2007 (11 exx.), afgezet tegen de drempelwaarde uit 2006 (WPE 4: 110 exx.) brengen geen wijziging in deze status.

Niet inzichtelijk is hoe de verbetering van de beschermingsstatus (*cons* in het tabellarisch overzicht) van B (goed) op het SF 2004 naar A (uitstekend) op het SF 2007, in overeenstemming te brengen is met een aantalsafname van 26 naar 11 exx.

A050: Smient (VR art. 4:2)

[3.18] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7.000 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.19] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) met een aantal van 13730 individuen aan het drempel criterium voor trekkende watervogels (WPE 2: 12500 exx.).

[3.20] Met de herziening van de drempelwaarde in 2002 (WPE 3: 15000 exx.), afgezet tegen het in 2004 middels het SDF vastgelegde aantal van 10298 exx.²¹, verviel de grondslag voor kwalificatie. De aantallen zoals vastgelegd op het SDF 2007 (17800 exx.), afgezet tegen de drempelwaarde uit 2006 (WPE 4: 15000 exx.) brengen de status terug naar kwalificatie. De telperiode die aan het SDF 2007 ten grondslag ligt is niet bekend.

[3.21] De gewijzigde weergave van aantallen, zoals geïntroduceerd met het rapport SOVON 2005/11 (zie [3.14]) maakt het onmogelijk te concluderen of op dit of enig ander moment de soort aan het WPE-aantalscriterium voldoet. Sedert de in dit rapport gebruikte telperiode zijn inmiddels 10 jaar verstreken, wat de validiteit van de aantalsgegevens ernstig aantast. Daarbij dient tevens in aanmerking te worden genomen dat het seizoensgemiddelde over de periode 2006/07 t/m 2010/11 slechts 4533 exx bedraagt (Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON). Op basis van dit gemiddelde is het niet waarschijnlijk dat op dit moment de Smient aan het 1%-criterium voldoet

A052: Wintertaling (VR art. 4:2)

[3.22] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 130 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.23] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) met

²¹ Terwijl in de meeste gecombineerde VR-HR gebieden de update van de vogelkundige gegevens een 1 op 1 omzetting is van de aantallen uit het SOVON-informatierapport 2000/01, is voor de Eilandspolder sprake van een aanmerkelijke discrepantie; alle aantallen zijn lager. De bron c.q. telperiode van deze SDF gegevens is niet bekend.

een aantal van 469 exx. niet aan het drempel criterium voor trekkende watervogels (WPE 2: 4000 exx.), maar wel aan de optionele drempel van 0,1% om als "begrenzingssoort" te worden aangemerkt. Gezien de gegevens van het SDF 2007 bestaat er geen aanleiding voor een wijziging van deze status.

A125: Meerkoet (VR art. 4:2)

[3.24] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 480 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.25] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) met een aantal van 1663 exx. niet aan het drempel criterium voor trekkende watervogels (WPE 2: 15000 exx.), maar wel aan de optionele drempel van 0,1% om als "begrenzingssoort" te worden aangemerkt. Gezien de gegevens van het SDF 2007 bestaat er geen aanleiding voor een wijziging van deze status.

A140: Goudplevier (VR art. 4:1, 4:2)

[3.26] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.27] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) niet aan enig criterium omdat de kwantitatieve gegevens slecht uit 1 jaar afkomstig waren. Van kwalificatie m.b.t. het 1%-criterium leek sprake te zijn door de opgave op het SDF 2004, in combinatie met het sterk gedaalde WPE 3 waarde. Het herziene SDF uit 2007, in combinatie met WPE 4 toont aan dat de soort niet voldoet aan het 1%-criterium, terwijl ook van ranking bij de belangrijkste 5 gebieden blijktens SOVON 2005 geen sprake is. De *Goudplevier* kan slechts als "begrenzingssoort" worden aangemerkt.

A142: Kievit (VR art. 4:2)

[3.28] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde).

[3.29] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) met een aantal van 9350 exx. niet aan het drempel criterium voor trekkende watervogels (WPE 2: 20000 exx.), maar wel aan de optionele drempel van 0,1% om als "begrenzingssoort" te worden aangemerkt. Gezien de gegevens van het SDF 2007 bestaat er geen aanleiding voor een wijziging van deze status.

A156: Grutto (VR art. 4:2)

[3.30] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 170 vogels (seizoensmaximum).

[3.31] De soort voldeed op het moment van aanwijzing van het gebied als SPA (2000) met een aantal van 1020 exx. niet aan het drempel criterium voor trekkende watervogels (WPE 2: 3500 exx.), maar wel aan de optionele drempel van 0,1% om als "begrenzingssoort" te worden aangemerkt. Gezien de gegevens van het SDF 2007 bestaat er geen aanleiding voor een wijziging van deze status.

A295: Rietzanger (nationale Rode Lijst)

[3.32] De omschrijving in het Aanwijzingsbesluit luidt:

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 230 paren.

[3.33] De omvang van de Europese populatie van deze soort wordt geschat op 4.400.000 - 7.400.000 broedparen (BirdLife International, 2004). De status van de soort wordt

omschreven als "least concern", waardoor maatregelen ter bescherming van het habitat van de soort niet relevant zijn. De Rietzanger staat op de nationale Rode Lijst, en kan op grond daarvan in een aparte categorie van het SDF worden opgenomen; daarvan is op het SDF 2004 geen gebruik gemaakt

3.2.4 **Reactie op zienswijzen: Selectie en aanwijzing van SPA's**

[3.34] Op pagina 33 stelt de Staatssecretaris:

De rechter is destijds met betrekking tot de in 2000 gebruikte selectie- en begrenzingsmethodiek tot de conclusie gekomen dat deze criteria niet onredelijk waren ²² en heeft alle bezwaren ten aanzien van de selectie en begrenzing van de toen aangewezen Vogelrichtlijngebieden ongegrond verklaard.

De Afdeling had niet tot deze uitspraak mogen komen omdat deze in strijd is met het voorschrift uit de richtlijnen dat uitsluitend vogelkundige gegevens ten grondslag mogen liggen aan de selectie van gebieden.

[3.35] Het Aanwijzingsbesluit vervolgt met:

Dat betekent dat de aanwijzing van alle Vogelrichtlijngebieden al rechtens vaststaat.

De Staatssecretaris maakt hierbij een principiële fout. De aanwijzing van een SPA onder de Vogelrichtlijn kan slechts dan rechtens vaststaan indien er sprake is van een rechtsgrondslag; de aanwezigheid van kwalificerende soorten is hiervoor bepalend.

3.2.5 **Reactie op zienswijzen: Specifieke reacties**

[3.36] Op pagina 55 leest het Aanwijzingsbesluit:

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoorten lepelaar (A034) en smient (A050) rekening te houden met het feit dat de aantallen van deze soorten zijn afgenomen tot respectievelijk 9% en 51% ten opzichte van het moment van aanmelding bij de Europese Commissie.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het besluit. Er is er op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn geen verplichting om de populaties van lepelaar en smient in dit Vogelrichtlijngebied te handhaven in een omvang die overeenkomt met die op het moment waarop uitvoering moest zijn gegeven aan de op grond van die richtlijn geldende verplichtingen.

[3.37] Wat met bovenstaande bewering door de Staatssecretaris naar de prullenbak wordt verwezen is het volgende:

- **de verplichting te voldoen aan het doel van de richtlijn;**
- **de functie en het belang van de gegevens van het SDF;**
- **de verplichtingen van artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn;**
- **alle ter zake relevante jurisprudentie van het Hof.**

[3.38] De in een gebied aanwezige aantallen vogels zijn een primaire graadmeter van de omvang en kwaliteit van het door hen benutte habitat. Uit de significante achteruitgang in aantal van de *Lepelaar* en de *Smient*, dient primair te worden geconcludeerd dat de Nederlandse overheid haar richtlijnverplichtingen niet is nagekomen. Verschoning van een dergelijke overtreding van Europeesrechtelijke verplichtingen is slechts mogelijk indien met (wetenschappelijk onderbouwd) bewijsmateriaal **kan worden aangetoond dat de oorzaak van de achteruitgang niet berust op verwijtbare nalatigheid.**

²² Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, 19 maart 2003, nr. 200201933 {bijlage 15}

TABEL 4.1Gegevens Natura2000-gebied **089 Eilandspolder-Oost (NL 3004002 Habitatrichtlijn)**

HR bijlage I		SDF 2004					Profiel doc 2006		Ontwerp 2007		Aanwijzing 2013	
Typenr	Typenaam	cov	repr	surf	cons	glob			doel		doel	
							nat. opp	kw	opp	kw	opp	kw
NIET-KWALIFICERENDE HABITATTYPEN												
H6430b	Zoomvormende ruigten	2	B	C	A	B	<2%	matig	=	=	=	=
H7140b	Veenmosrietland	1	B	C	B	B	<2%	matig	=	=	=	=

HR bijlage II		SDF 2004					Profiel doc 2006		Ontwerp 2007		Aanwijzing 2013	
Soortnr	Soortnaam	aant	pop	cons	isol	glob			doel		doel	
							nat. pop	nat. kwal	opp	kw	opp	kw
KWALIFICERENDE SOORT												
H1340	Noordse woelmuis	p	B	B	C	B	2-15%	zeer ong	=	=	=	=
NIET-KWALIFICERENDE SOORTEN												
H1134	Bittervoorn	p	C	C	B	C	2-15%	matig ong	=	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	p	D	-	-	-	2-15%	gunstig	=	=	=	=

Legenda bij tabel 4.1

De kolom SDF 2004 bevat de gegevens van de factsheet behorend bij het SDF voor het habitatrictlijngebied Eilandpolder-Oost (NL3004002), toegevoegd als bijlage 2.

Betekenis van de subkolommen voor habitattypen van bijlage I (voor een volledige uitleg zie bijlage 1):

cov = bedekking in procenten van het gebiedsoppervlak
repr = representativiteit van het habitatype
surf = maat voor de gebiedsoppervlakte in relatie tot landelijk aanwezig oppervlak
cons = mate van instandhouding; A: uitstekend, B: goed, C: matig
glob = belang op landelijk niveau; A: zeer belangrijk, B: belangrijk, C: minder belangrijk

Betekenis van de subkolommen voor habitats van soorten van bijlage II (voor een volledige uitleg zie bijlage 1):

aant = omvang van de populatie; p = soort aanwezig maar aantal onbekend
pop = omvang populatie t.o.v. landelijk totaal
cons = mate van instandhouding van het habitat; A: uitstekend, B: goed, C: matig
isol = mate van isolatie t.o.v. overige gebieden
glob = belang op landelijk niveau; A: zeer belangrijk, B: belangrijk, C: minder belangrijk

Gegevens uit het Profielendocument (Ministerie van LNV, 2006) zijn toegevoegd omdat bij de habitattypen van bijlage I sprake is van een opmerkelijke afwijking in de beoordeling van de kwaliteit in vergelijking met het SDF 2004.

N.B. de gegevens van het SDF 2004 zijn eerst in 2006 door de Europese Commissie (Aarhus verzoek) en het Ministerie van LNV (WOB verzoek) aan INCAconsult ter beschikking gesteld. **De gegevens waren niet publiek beschikbaar ten tijde van de terinzagelegging van het concept-aanwijzingsbesluit.**

TABEL 4.2
 Overzicht van de gebieden waar de bijlage II soort **H1340: Noordse woelmuis** aanwezig is

N2k	EU	Gebiedsnaam	VVZ 2002			Alterra 2001	SDF 2004			SDF update			Aanwijzing 2013					
			pop	cons	isol		glob	aant	pop	cons	isol	glob	pop	%landl	selectie			
Gebieden geselecteerd als GCB voor habitat van soort (kwalificerend)																		
2	NL2003060	Duinen en Lage Land Texe	B	C	A	B	p	B	C	A	A	p	A	B	B	6-15		
9	NL2003020	Groote Wielen #	C	B	A	B	p	C	B	A	B	p	C	B	A	B	<2	geo
10	NL2003038	Oudegaasterbrekken #	C	B	C	C	p	C	B	C	B	p	C	C	A	C	<2	geo
11	NL9802048	Witte en Zwarte Brekker	C	C	A	C												
12	NL9802047	Sneekermeergebied	C	C	A	C												
13	NL3000044	Aide Feaner	C	C	A	B	p	C	C	A	C	p	C	C	A	C		
72	NL1000002	Jisselmeer(kust) #	C	B	A	B	p	C	B	A	B	p	C	B	A	B		
83	NL9801044	Botshol	C	B	A	C												
		Kleimeer	B	B	A	B												
89	NL3004002	Eilandspolder-Oost #	C	C	C	B	p	B	B	C	B					<2	geo	
		Alkmaardermeergebied	B	C	C	B												
90	NL2003054	Wormer en Jisperveld #	B	B	C	A	p	A	B	C	A					<2		
91	NL2003040	Polder Westzaan	B	B	C	B	p	B	B	C	A					2-6		
92	NL2003023	Ilperveld, Varkensland, Waterland-oost	B	B	C	A	p	A	B	C	A					2-6		
93	NL5010001	Polder Zeevang	C	B	C	C												
95	NL2003036	Oostelijke Vechtplasser	C	C	A	C	p	C	C	A	C					2-6		
100	NL9803077	Voornes Duin	C	C	C	C	p	C	C	C	C	p	B	C	B	B		
101	NL9801079	Duinen Goeree & Kwade Hoe	C	A	C	C	p	C	A	C	C	p	B	B	B	B		
103	NL3000036	Nieuwkoopse Plassen en Vlaardingse Vlietlander	B	B	A	B	p	B	B	A	A							
106	NL9802099	Boezems Kinderdijf	C	B	A	C												
108	NL2003037	Oude Maas	C	B	C	C	p	C	B	C	C	p	B	C	A	B		
109	NL1000015	Haringvliet	B	B	C	B	p	B	B	C	A	p	B	B	C	A	2-6	
111	NL2003021	Hollands Diep	C	C	C	C	p	C	C	C	C							
112	NL3000040	Biesbosch	A	B	A	A	p	A	B	C	A					6-15		
114	NL1000021	Krammer-Volkerak #	C	B	C	C	p	C	B	C	B					2-6		
115	NL4000021	Grevelinger	B	B	C	B	p	B	B	C	A					6-15		
116	NL1000017	Kop van Schouwer	C	B	C	C	p	C	B	C	C							
118	NL1000018	Oosterschelde	D				p	B	C	C	C							
119v	NL9802025	Veerse Meer	C	B	B	C	p	B	C	C	C	p	B	C	A	B	2-6	

Legenda bij tabel 4.2

De kolom SDF 2004 bevat de gegevens van de factsheet behorend bij het SDF voor het vogelrichtlijngebied Eilandpolder (NL4000056), toegevoegd als bijlage 3.

Kolom VVZ 2002 verwijst naar het rapport van de Vereniging voor Zoogdierkunde (bijlage 11). Codering volgens de systematiek omschreven voor tabel 4.1. Een groen vlak in de subkolom pop betekent dat het betreffende gebied in aanmerking komt om als GCB te worden geselecteerd.

Kolom Alterra 2001 verwijst naar het Alterra-rapport 576 (bijlage 12) waarin wordt geanalyseerd in welke gebieden in Laag-Holland minimum viable populations (MVP's) aanwezig zijn.

Kolom SDF vermeldt de gegevens voor alle gebieden waarvoor een SDF 2004 beschikbaar was. Op verzoek kan de volledige database met deze gegevens door INCAconsult worden verstrekt. Voor uitleg over de vet en onderstreept gedrukte codes zie [2.26]

Kleurcodering in de kolommen SDF 2004 en Aanwijzing 2013:
groen = gebied geselecteerd als behorend bij de 10 belangrijkste
geel en lichtrood = gebied toegevoegd aan de selectie vanwege geografische spreiding
danwel vanwege belang voor de Friese meta-populatie

TABEL 4.3
Gegevens Natura2000-gebied **089 Eilandspolder-Oost (NL 4000056 Vogelrichtlijn)**

#	Soortnaam	WPE 2 1997		SOVON 2000/01 1993-97		Aanw VR 2000		WPE 3 2002		SDF 2004			SOVON 2005/11 1999-03			WPE 4 2006		SDF 2007			Ontwerp 2007		WPE 5 2012		Aanwijzing 2013			
		1%	rank	aant	rank	1%	aant	rank	aant	pop	con	isol	glob	aant*	rank	1%	aant	pop	con	isol	glob	aant	omv	kw	1%	aant	omv	kw
OORSPRONKELIJK KWALIFICERENDE SOORTEN																												
A034	Lepelaar (1)	30	34	22	100	100	100	100	26	C	B	A	C	2	21	110	110	110	C	A	C	B	2	2	110	2	=	=
A050	Smlent	12500	13730		15000	15000	15000	10298	C	B	C	C	7000	15000	15000	15000	17800	C	A	C	B	7000	4533	15000	7000	=	=	=
OORSPRONKELIJK NIET-KWALIFICERENDE SOORTEN																												
A052	Wintertaling	4000	469		4000	4000	4000	352	C	B	C	C	130	5000	5000	450	C	B	C	C	130	53	5000	130	=	=	=	=
A125	Meerkoet	15000	1663		17500	17500	17500	1247	C	B	C	C	480	17500	17500	1200	C	B	C	C	480	204	17500	480	=	=	=	=
A140	Goudplevier (1)	18000	(4500)	-	650	650	650	3600	C	B	C	C	150	10	1750	990	C	B	C	C	150	31	1700	150	=	=	=	=
A142	Kievit	20000	9350		20000	20000	20000	7013	C	B	C	C	1200	20000	20000	5900	C	B	C	C	1200	719	?	1200	=	=	=	=
A156	Grutto	3500	1020		1700	1700	1700	765	C	B	C	C	170m	1700	1700	170m	C	B	C	C	170m	288m	1700	170m	=	=	=	=
A295	Rietzanger	nvt	138p		nvt	nvt	nvt	-	-	-	-	-	230p	nvt	nvt	230p	C	A	C	B	230p	-	nvt	230p	=	=	=	=

Legenda bij tabel 4.3

De kolommen WPE (Waterfowl Population Estimates) verwijzen naar de met regelmaat herziene publicaties van Birdlife International, waarin de drempelwaarde van 1% van de Europese populatie wordt vermeld.

Voor de gegevens van SOVON 2000/01 zie bijlage 13.

Voor de gegevens van SOVON 2005/11 zie bijlage 14.

Voor de gegevens van NEM/SOVON wordt verwezen naar het Netwerk Ecologische Monitoring.

De gegevens van het SDF 2004 zijn een herziening van oudere vogelkundige gegevens en de eerste invulling daarvan op het SDF. De database is op verzoek aan te leveren. De wijze van codering is omschreven onder tabel 4.1.

De gegevens van SDF 2007 zijn toegevoegd als bijlage 3

Betekenis van de kleurcodering van vlakken:

groen = op basis van aantalsgegevens (1%-criterium) voldoet het gebied aan de voorwaarden voor aanwijzing als SPA.

geel = op basis van aantalsgegevens (1%-criterium) en de ranking (uitsluitend bij soorten van bijlage 1 van de Vogelrichtlijn) voldoet het gebied niet aan de voorwaarden voor aanwijzing als SPA.

5 GRONDEN VAN HET BEROEP

Beroepsgrond 1

De door ons aangedragen punten [1.1], [1.2], [1.3], [3.36], [3.37] maken duidelijk dat de Staatssecretaris geen uitvoering wenst te geven aan de verplichtingen van de richtlijnen, en een beleid voert wat strijdig is met die verplichtingen.

De situatie dat burgers op dit moment rechtszekerheid en rechtsbescherming kunnen ontleenen aan de juridische status van Eilandspolder-Oost als zijnde een *gebied van communautair belang*, zou teniet worden gedaan door de Aanwijzing tot *speciale beschermingszone* waardoor het juridische kader (feitelijk) volledig onder Nederlandse wetgeving komt te vallen. Opgemerkt dient hierbij te worden dat de richtlijnen op onvoldoende wijze in Nederlandse wetgeving zijn omgezet ondanks een veroordeling door het Hof²³

Op grond van deze overweging verzoeken wij de Afdeling het Aanwijzingsbesluit te vernietigen.

Beroepsgrond 2

Het oppervlak Veenmosrietland in Eilandspolder-Oost is bijzonder gering [2.8]. Het speelt geen rol van betekenis in de bescherming van andere soorten [2.6]. Op welke wijze de (volledige) codering op het SDF tot stand is gekomen is onbekend [2.10, 2.11]. De Staatssecretaris kan niet aantonen dat het habitatype in meer dan verwaarloosbare mate in het gebied voorkomt, waardoor geen verplichting bestaat tot het formuleren van een (gebieds)instandhoudingsdoelstelling.

Wij verzoeken de Afdeling het Aanwijzingsbesluit op het onderdeel doelstelling voor het habitatype *H7140B: Veenmosrietland* te vernietigen.

Beroepsgrond 3

De Staatssecretaris kan niet aantonen dat de soort *H1134: Bittervoorn* in meer dan verwaarloosbare mate in het gebied voorkomt [2.13, 2.15].

Wij verzoeken de Afdeling het Aanwijzingsbesluit op het onderdeel doelstelling voor de soort te vernietigen.

Beroepsgrond 4

Aan de soort *H1149: Kleine modderkruiper* is in het SDF 2004 de kwalificatie "D", t.w. verwaarloosbare mate voorkomend, toegekend [2.18]. De Staatssecretaris kan niet aantonen dat voor hem een richtlijnverplichting van kracht is die dwingt tot het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen met het oog op gebiedsbescherming van het habitat van deze soort.

Wij verzoeken de Afdeling het Aanwijzingsbesluit op het onderdeel doelstelling voor deze soort te vernietigen.

Beroepsgrond 5

Behalve dat in *Eilandspolder-Oost* geen levensvatbare populatie van de *Noordse woelmuis* voorkomt [2.21, 2.23], is het gebied niet van belang voor de bescherming van een specifieke meta-populatie en niet van belang i.v.m. geografische spreiding [2.24]. De wijze waarop de oorspronkelijke selectie van het gebied als GCB tot stand is gekomen is, vriendelijk geformuleerd, nogal dubieus [2.25, 2.26]. Ook met inachtneming van recente inventarisatiegegevens kan het gebied niet tot de 10 belangrijkste worden gerekend. De noodzaak om meer dan 10 gebieden als GCB c.q. SBZ aan te merken voor de *Noordse woelmuis* ontbreekt naar onze mening [2.30, 2.31].

De Staatssecretaris kan niet aantonen dat voor hem een richtlijnverplichting van kracht is die dwingt tot het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen met het oog op gebiedsbescherming van het habitat van deze soort.

Wij verzoeken de Afdeling het Aanwijzingsbesluit op het onderdeel doelstelling voor de soort *H1340: Noordse woelmuis* te vernietigen.

²³ Arrest van het Hof van 14 april 2005, zaak C-441/03, Commissie vs Nederland {bijlage 16}

Beroepsgrond 6

Met betrekking tot de soorten A052: *Wintertaling*, A125: *Meerkoet*, A140: *Goudplevier*, A142: *Kievit*, A156: *Grutto* en A295: *Rietzanger*, wekt het Aanwijzingsbesluit de indruk dat het gebied voor deze soorten is aangewezen als SPA onder de Vogelrichtlijn. Echter, de Staatssecretaris kan niet aantonen dat voor hem een richtlijnverplichting van kracht is die dwingt tot het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen met het oog op gebiedsbescherming van het habitat van deze soorten. Doelstellingen voor de soorten zijn ten onrechte (de rechtsgrondslag ontbreekt [3.3, 3.8, 3.11]) opgenomen in het Aanwijzingsbesluit.

Wij verzoeken de Afdeling de onderdelen van het Aanwijzingsbesluit betreffende de doelstellingen voor de hierboven genoemde soorten te vernietigen.

Beroepsgrond 7

Het Aanwijzingsbesluit doet voorkomen of de soort A034: *Lepelaar* in het gebied in drempeloverschrijdende aantallen voorkomt en verwijst daarbij naar de gegevens ten tijde van aanleiding van het gebied als SPA in 2000 [3.12]. Door een eigenstandige drempelwaarde van 0,1% van de internationale populatie toe te passen [3.10, 3.11] lijkt kwalificatie van de soort op basis van de sinds 2006 geldende WPE drempelwaarde verzekerd te zijn.

Echter, de Staatssecretaris kan niet aantonen dat voor hem een richtlijnverplichting van kracht is die dwingt tot het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen met het oog op gebiedsbescherming van het habitat van deze soort. De rechtsgrondslag om het gebied aan te merken als SPA voor de Lepelaar ontbreekt (de facto sinds WPE 3 uit 2002) en de doelstelling dient uit het Aanwijzingsbesluit te worden verwijderd.

Wij verzoeken de Afdeling de in het Aanwijzingsbesluit opgenomen doelstelling voor de soort A034: *Lepelaar* te vernietigen.

Voorbehoud aanvullen, nader onderbouwen en verfijnen van het beroep

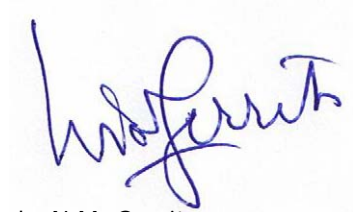
Ik behoud mij, namens cliënten, nadrukkelijk het recht voor het onderhavige beroepschrift nader aan te vullen, te onderbouwen en te verfijnen. Tevens zal ik het op prijs stellen dat u mij kenbaar maakt binnen welke termijn, en met betrekking tot welke onderdelen van het beroepschrift, u prijs stelt op ontvangst van een aanvulling.

Verzoek tot het vergoeden van kosten

Voorts ben ik van mening dat het, gelet op de hiervoor geschetste argumenten, volkomen in de rede ligt dat alle kosten die INCAconsult tot nu toe heeft gemaakt, alsmede die welke aan de verdere procedure verbonden kunnen zijn, worden vergoed. Namens cliënten verzoek ik u ten gunste van hen een proceskostenveroordeling uit te spreken.

Met belangstelling wacht ik op uw nadere berichtgeving.

Hoogachtend,

dr. N.M. Gerrits
directeur INCAconsult